

Turun hallinto-oikeus
PL 32
20101 Turku
turku.hao@oikeus.fi

Vastaus lausuntopyyntöön

Koskien Porin kaupunginhallituksen päätöstä 9.2.2026 § 54 ja siitä tehtyä valitusta

Selostus asiasta

Valituksen tekijälle annettuun viranhoidomääräykseen (opetusyksikön päällikkö 3.9.2019, liite 1) on merkitty tehtäväkohtaiseksi palkaksi 3857,13 €/kk. Tämä palkka on lukion erityisopettajan kelpoisuuden omaavan opettajan (hinnoittelutunnus 4 04 04 07 6) peruspalkka kalleusluokassa I (liite 2). Palkan olisi tullut olla ko. hinnoittelun kalleusluokan II peruspalkka eli 3825,06 €/kk. Pori kuuluu OVTES:n A-osion II luvun 5 §:n nojalla kalleusluokkaan II, eikä tässä asiassa ole tulkinnanvaraa. Virhe on syntynyt siitä, että viranhoidomääräyksen valmistelija on epähuomiossa poiminut väärän kalleusluokan peruspalkan lukion erityisopettajan viranhoidomääräystä valmistellessaan. Viranhoidomääräyksellä ei ole mainintaa sovellettavasta hinnoittelukohdasta taikka kalleusluokasta.

Viranhoidomääräyksessä mainittu tehtäväkohtainen palkka muodostuu peruspalkan (ns. kirjapalkka) ja TVA-lisän yhteenlasketusta summasta. Porissa käytäntö on ollut, että viranhoidomääräykseen merkitään peruspalkan suuruus, joka siis on tehtäväkohtaisen palkan teoreettinen vähimmäismäärä. Toisin sanoen viranhoidomääräyksiin merkityt tehtäväkohtaiset palkat ovat kaikilla opettajilla samassa hinnoittelukohdassa samat. Mikäli näin ei ole, kyseessä on palkkavirhe. Tämä todetaan muun muassa Porin kaupungin vuoden 2025 palkkakartoituksessa (liite 3), jossa kuvataan tarkemmin kaupungin OVTES:n palkkausjärjestelmää seuraavasti:

Opettajan palkan merkittävin palkkatekijä on peruspalkka, joka saadaan suoraan valtakunnallisesta virka- ja työehtosopimuksesta tehtävän ja opettajan kelpoisuuden perusteella. Mikäli peruspalkkojen suuruksissa olisi ero sukupuolten välillä, taustalla olisi palkkavirhe. Peruspalkan lisäksi maksetaan vuosisidonnaista lisää työkokemusvuosien perusteella. - - Näiden lisäksi maksetaan työn vaativuuden arviointiin perustuvaa lisää (TVA). Lisän suuruus vaihtelee tehtävän sisältämien vastuiden mukaan, mutta kaikilla opettajilla on maksussa TVA-lisän perusosa eli niin sanottu Pori-lisä. Pori-lisän suuruus on raportointihetkellä 82,56 euroa.

Valituksen tekijälle on maksettu 1.8.2019 lukien peruspalkkaa 3857,13 euroa ja TVA-lisää 25,32 euroa, eli tehtäväkohtaista palkkaa yhteensä 3882,45 euroa. Valituksen tekijälle on siis tosiasiallisesti maksettu viranhoidomääräyksessä mainittua tehtäväkohtaista palkkaa korkeampaa tehtäväkohtaista palkkaa. Peruspalkkaa ja TVA-lisää käsitellään kaupungin palkkajärjestelmässä (Personec) toisistaan erillisinä juuri siitä syystä, että OVTES määrittelee suoraan käytettävien peruspalkkojen suuruudet. Liitteessä 4 on esitetty kuvakaappaukset valituksen tekijän peruspalkasta ja TVA-lisästä elokuussa 2019.

Henkilöstöjohtajan päätöksellä 10.11.2025 § 209 valituksen tehneen peruspalkan suuruus on tarkistettu vastaamaan oikeaa kalleusluokkaa ja samalla on päätetty liikaa maksetun palkan takaisinperinnästä ajalta 1.1.2022–31.10.2025.

Päätöksen valmistelun yhteydessä on varmistettu, että tehtäväkohtaista palkkaa ei tarkisteta viranhoidomääräyksessä mainitun tehtäväkohtaisen palkan alle. Tämä on tehty taataksemme, että valituksen tekijän luottamuksensuoja ja ne oikeudet odotukset, jotka 3.9.2019 päivätty viranhoidomääräys on synnyttänyt, eivät vaarannu. Valituksen tekijän saama tehtäväkohtainen palkka on peruspalkan tarkistamisenkin jälkeen ollut koko tarkastelujakson ajan vähintään 54,71 euroa yli viranhoidomääräyksessä mainitun. Henkilöstöjohtajan päätöksellä valituksen tekijän peruspalkan suuruus on korjattu 3918,70 eurosta 3886,12 euroon ja hänen varsinainen palkkansa on laskenut 32,58 euroa tammikuussa 2022.

Kuten valituksessa todetaan, valituksen tekijälle elokuussa 2019 annettu viranhoidomääräys liittyy lukioden erityisopettajien siirtoon vuosityöaikajärjestelmään. Vuosityöaikaan siirron yhteydessä palvelussuhteen ehdot määriteltiin uudelleen. Asiasta neuvoteltiin kunnallisen yhteistoimintalain mukaisesti ennen päätöksentekoa. Neuvotteluiden yhteydessä käytiin läpi myös palkan muodostuminen. Neuvottelukutsussa (liite 5) ja neuvottelumuihostiossa (liite 6) viitataan valtakunnalliseen virkaehtosopimukseen palkan muodostumisen perusteena. Kutsussa todetaan, että ”palkkataso on sama kuin vuosityöaikaan otetun lukion opinto-ohjaajan viranhaltijalla.” Neuvottelumuihostiossa todetaan, että ”palkkausperusteet OVTES:n mukaiset”. Mitään mainintaa valtakunnan sopimuksesta poikkeamisesta peruspalkan suuruuden osalta ei kutsussa tai muistiossa ole.

Lisäksi valituksen tekijälle on vuosittain annettu ilmoitus palkan määräytymisen perusteista (ns. opettajätietolomake, liite 7). Valituksen tekijä on omalla allekirjoituksellaan kuitannut opettajätietolomakkeet. Opettajätietolomakkeissa peruspalkan euromääräinen suuruus vastaa oikean kalleusluokan peruspalkkaa vuonna 2019. Lisäksi ilmoituksissa viitataan johdonmukaisesti valtakunnan

sopimuksen soveltamiseen peruspalkan suuruuden osalta. Edellä selostetuista syistä viranhaltijan mahdollisuus havaita palkkavirhe on tosiasiallisesti ollut olemassa.

Vastaus valituksessa esitettyihin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin

Palkan takaisinperinnän laillisuudesta, hallintolain soveltamisesta ja luottamuksensuojasta

Valituksessa katsotaan, että takaisinperintäpäätös olisi ollut lainvastainen, koska työnantaja on tehnyt yksilöidyn viranhaltijaa koskevan kunnallisen viranhaltijapäätöksen palkan määrästä. Valituksen mukaan työnantaja velvollinen noudattamaan päätöstä, jollei hallintolain mukaan virhettä voida korjata. Valituksessa mainitaan, että oikeuskäytännön mukaan aiheettomasti maksettu palkka voidaan periä takaisin vain, jos kyseessä on ns. tekninen virhe. Valituksessa kuvataan, että käsillä olevassa asiassa ei ole kyseessä tekninen virhe, vaan lainvoimainen hallintopäätös, jossa työnantaja on käyttänyt harkintaansa määrittäessään valituksen tekijän tehtäväkohtaisen palkan.

Porin kaupunki on tietoinen siitä, että palkkaa ei voida tarkistaa viranhoitomääräyksessä taatun palkkatason alapuolelle. Valituksen tekijän kohdalla näin ei ole toimittu. Palkan takaisinperintäpäätöksen jälkeenkin aikavälillä 1.1.2022–31.10.2025 valituksen tekijän on saanut tehtäväkohtaista palkkaa vähintään 54,71 euroa yli viranhoitomääräyksessä mainitun tehtäväkohtaisen palkan. Viranhoitomääräyksessä ei ole mainintaa kalleusluokasta, kuten myös valituksessa todetaan, joten työnantaja katsoo, ettei viranhoitomääräyksestä aiheutuva luottamuksensuoja ole vaarantunut. Nimenomaista hallintopäätöstä siitä, että valituksen tekijän kohdalla noudatettaisiin kalleusluokan I peruspalkkaa ei ole, joten työnantajalle ei käsityksemme mukaan ole estettä tarkistaa kalleusluokkaa oikeaksi. Koska tällaista hallintopäätöstä ei ole, kaupungin näkemyksen mukaan hallintolain 50 §:ssä säädetyt edellytykset asiavirheen korjaamisesta eivät tule sovellettavaksi lainkaan. Takaisinperintäpäätös sen sijaan on tehty viranhaltijalain 56 §:n nojalla.

Viranhaltijalain 56 §:ssä todetaan, että aiheettomasti maksettu palkka tai muu palvelussuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden määrä saadaan periä takaisin. Edelleen samassa pykälässä todetaan, että työnantaja voi luopua takaisinperinnästä joko kokonaan tai osittain, jos takaisinperintää on olosuhteet huomioon ottaen pidettävä kohtuuttomana tai jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen. Hirvonen ja Mäkinen (2006) korostavat teoksessaan Kunnallinen viranhaltija – oikeudellisen aseman sääntely, että takaisinperintää on pidettävä pääsääntönä. Tämä tulkinta on esillä myös korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisussa 5349/2018. Viranhaltijalain säätämiseen johtaneessa hallituksen esityksessä (HE 196/2002 vp) on 56 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa 1 momentin osalta todettu, että pykälässä

tarkoitettussa tilanteessa tulee kyseessä olla selvä virhe, esimerkiksi laskuvirhe tai muu ilmeinen erehdys.

Valituksessa mainitaan, että työnantaja olisi käyttänyt harkintaansa määrittäessä valituksen tekijän tehtäväkohtaisen palkan viranhoitomääräykselle. Näin ei ole. Kuten todettu, Porin kaupungilla käytäntö on ollut, että viranhoitomääräykseen merkitään peruspalkan suuruus, joka siis on tehtäväkohtaisen palkan teoreettinen vähimmäismäärä. Missään vaiheessa työnantajan tarkoitus ei ole ollut maksaa valituksen tekijälle virheellisen kalleusluokan palkkaa. Kenellekään Porin kaupungin opettajista ei ole tarkoitus maksaa kalleusluokan I palkkaa, koska Pori soveltaa valtakunnallisen virkaehtosopimuksen nojalla kalleusluokan II palkkoja. Opetuspäällikön selvitys asiasta seuraa liitteenä (liite 8). Lisäksi viranhoitomääräyksen antaneella opetuspäälliköllä ei ole ollut toimivaltaa määrittellä tehtäväkohtaista palkkaa kirjapalkasta poiketen. Sivistyslautakunta ei päätöksellään 13.8.2019 § 193 ottanut kantaa palkan suuruuteen, eikä silläkään olisi asiaan ollut toimivaltaa. Toimivalta tehtäväkohtaisten palkkojen määrittelyyn sivistystoimialan toimintasäännön mukaan oli vuonna 2019 henkilöstöpäälliköllä (liite 9).

Valituksessa todetaan virheellisesti, että sivistyslautakunta olisi 13.8.2019 tehdyllä päätöksellään § 193 hyväksynyt lainvoimaisella päätöksellä valituksen tekijälle tehdyn uuden viranhoitomääräyksen ja sitä kautta tehtäväkohtaisen palkan. Tämä ei pidä paikkansa. Sivistyslautakunta on tehnyt päätöksen 13. elokuuta 2019 valituksen tekijän virantoimitusvelvollisuuden muuttamista koskevan oikaisuvaatimuksen hylkäämisestä (liite 10). Opetuspäällikkö on toimeenpannut lainvoiman saaneen sivistyslautakunnan päätöksen 3.9.2019 antamallaan viranhoitomääräyksellä.

Valituksessa mainitaan, että myös toiselle lukion erityisopettajalle on määritetty viranhoitomääräyksessä sama tehtäväkohtainen palkka. Tämä pitää paikkansa. Valituksessa kuitenkin virheellisesti johdetaan tästä päätelmä, että tämä osoittaisi, että palkan määrittelyssä on käytetty harkintaa, eikä kyse ole teknisestä virheestä. Virheen toistuminen ei muuta sen luonnetta ilmeisenä erehdyksenä. Lisäksi saman hinnoittelutunnuksen peruspalkan erisuuruuden todetaan olevan palkkavirhe vuoden 2025 palkkakartoituksessa. Lisäksi todettakoon, että myös mainitun toisen lukion erityisopettajan palkan suuruus on henkilöstöjohtajan päätöksellä korjattu (liite 11). Päätös ei ole vielä lainvoimainen. Nämä kaksi lukion erityisopettajaa ovat tiivistä ainoat Porin kaupungin noin 600 opettajasta, joille on maksettu kalleusluokan I palkkaa.

Kohtuuttomuudesta

Valituksen tekijä katsoo, että Porin kaupungin tekemä takaisinperintäpäätös on hänen kannaltaan kohtuuton. Hän ei kuitenkaan perustele tätä väitettä taloudellisilla seikoilla. Kohtuullistamisen perusteena tulisi oikeuskirjallisuuden ja –käytännön perusteella olla pääsääntöisesti taloudelliset perusteet (esim. KHO 5349/2018). Valituksen tekijä ei kuvaa mitään sellaisia taloudellisia olosuhteita, jotka tekisivät takaisinperinnästä kohtuuttoman. Tällaisia perusteita ei ole myöskään tuotu ilmi vastineessa, jolla valituksen tekijä vastasi työnantajan lähettämään kuulemiskirjeeseen ennen päätöksentekoa, taikka oikaisuvaatimuksessaan.

Kaupungin näkemyksen mukaan takaisinperittävä summa on pieni, kun sitä verrataan esimerkiksi oikaisuvaatimuksen tekijän vuosi- tai kuukausiansioihin. Tammikuussa 2026 oikaisuvaatimuksen tekijän saama peruspalkka on 4280,26 €/kk ja TVA-lisä 236,31 €/kk. Näiden lisäksi valituksen tekijälle maksetaan vuosidonnaista lisää OVTES:n enimmäismäärä eli yhteensä 929,58 ja koulukohtaista lisä 50 euroa. Valituksen tekijän saaman varsinaisen palkan suuruus on siis yhteensä 5496,15 euroa. Lisäksi työnantaja on ollut valmis ja on edelleen valmis sopimaan valituksen tekijän kanssa maksusuunnitelmasta, mikä myös toimii perusteena sille, että tilanne ei ole oikaisuvaatimuksen tekijälle kohtuuton. Tämä mahdollisuus tuotiin esiin jo 18.9.2025 päivätyssä kuulemiskirjeessä valituksen tekijälle (liite 12).

Työnantajan perusteluista

Valituksessa todetaan virheellisesti, että kaupunki olisi väittänyt rikkovansa virka- ja työehtosopimuksen määräyksiä, jos se maksaa enemmän kuin virka- ja työehtosopimuksen minimipalkka. Tämä ei pidä paikkansa. Kaupunki on todennut, että se rikkoo virka- ja työehtosopimuksen määräyksiä, mikäli se soveltaa virheellisesti kalleusluokan I peruspalkkoja. Valituksen tekijälle kuten kaikille muillekin päätoimisille opettajille maksetaan peruspalkkoja korkeampaa tehtäväkohtaista palkkaa. Työnantaja on korjannut valituksen tekijän peruspalkan vastaamaan valtakunnallisen virka- ja työehtosopimuksen määräyksiä sekä paikallista palkkausjärjestelmää.

Valituksessa todetaan, että Porin kaupungissa on kaksi lukion erityisopettajaa ja molemmille on maksettu peruspalkkaa kuten valituksen tekijälle. Tämä pitää paikkansa. Sama palkkavirhe on tehty kahden opettajan kohdalla ja myös tämän toisen erityisopettajan peruspalkan suuruus on korjattu oikeaksi, kuten valituksen tekijänkin kohdalla. Päätös ei ole vielä lainvoimainen.

Kaupunki vetoaa asiassa nimenomaan siihen, että kyseessä on palkkavirhe, joka työnantajalla on oikeus korjata kunnallisen viranhaltijalain 55–56 §:n nojalla kolmelta

ja kuluvalta vuodessa. Kaupunki on rajannut takaisinperinnän ajallisesti viranhaltijalaissa säädetyn mukaisesti. Palkkaa ei ole tarkistettu lainvoimaisen hallintopäätöksen eli viranhoitomääräyksessä mainitun tehtäväkohtaisen palkan alle. Kaupunki yhtyy valituksessa todettuun sen suhteen, että valituksen tekijä ei ole missään vaiheessa antanut virheellisiä tai puutteellisia tietoja työnantajalle. Palkkavirhe ei ole aiheutunut hänen toiminnastaan, vaan työnantajan huolimattomuusvirheestä. Kaupungin näkemyksen mukaan valituksen tekijällä on kuitenkin ollut mahdollisuus huomata virhe, koska hänelle on vuosittain annettu ilmoitus hänen palkkansa määräytymisen perusteista (ns. opettajatietolomake) ja hän on ilmoituksen allekirjoituksellaan kuitannut. Lisäksi palkan muodostuminen on käsitelty yhteistoimintaneuvotteluissa 31.5.2019 valituksen tekijän kanssa. Vilpillinen mieli ei myöskään ole oikeuskirjallisuuden mukaan edellytys perintätoimille (Hirvonen & Mäkinen, 2006).

Valituksessa todetaan, että kaupunki vertaa käsillä olevaa tapausta virheellisesti korkeimman hallinto-oikeuden tapaukseen 19.11.2018/5349. Kaupungin näkemyksen mukaan ratkaisu vahvistaa sen, että virheelliseen palkkahinnoittelukohtaan sijoittaminen voidaan korjata ja liikaa maksettu palkka periä takaisin viranhaltijalain 56 §:n nojalla, vaikka virhe on aiheutunut työnantajan edustajan erehdyksestä ja toimivaltaa ylittäneestä menettelystä. Ratkaisussaan korkein hallinto-oikeus katsoi, että koska palkanmaksu ei ollut perustunut viranomaisen tekemään lainvoimaiseen hallintopäätökseen, jossa palkkahinnoittelun soveltamisen edellytyksiä olisi nimenomaisesti tutkittu ja harkittu, palkan takaisinperintää ei voitu pitää kohtuuttomana. Tämä tukee Porin kaupungin näkemystä siitä, että kyseessä on myös valituksen tekijän kohdalla viranhaltijalain 56 §:ssä tarkoitettu palkkavirhe. Korkeimman hallinto-oikeuden tapaus eroaa käsillä olevasta tapauksessa siltä osin, että siinä asianosainen ei ollut ilmoittanut työnantajalle kielteisestä rinnastamispäätöksestä, eikä näin ollen toiminut vilpittömässä mielessä. Kuten todettu, oikeuskirjallisuuden mukaan vilpittömän mielen ei kuitenkaan ole edellytys takaisinperinnällä. Lisäksi Porin kaupungin näkemyksen mukaan valituksen tekijällä on ollut mahdollisuus havaita palkkavirhe vuosittaisten palkkailmoitusten avulla.

Oikeuskäytännöstä

Valituksessa viitataan Turun hallinto-oikeuden ratkaisuun H498/2024. Tapauksessa kaupunki oli päättänyt periä alakoulun rehtorilta tehtäväkohtaista palkkaa takaisin 4.408,62 euroa, koska kaupunki oli maksanut hänelle yläkoulun rehtorin hinnoittelukohdan mukaan palkan, vaikka oikea hinnoittelukohta olisi ollut alakoulun rehtorin hinnoittelukohta. Tapauksessa hinnoittelukohdasta oli tehty nimenomainen hallintopäätös. Valituksessa viitataan myös Hämeenlinnan hallinto-oikeuden ratkaisuun nro 22/0046/2. Tapauksessa kaupunki oli päättänyt periä takaisin TVA-lisää, josta nimenomaisesti oli päätetty. Kumpikaan ratkaisu ei sovellu käsiteltävän

tapauksen oikeusohjeeksi, koska valituksen tekijän kohdalla ei ole tehty nimenomaisesti päätöstä sellaisesta palkanosasta, joka olisi peritty takaisin. Viranhoitomääräyksessä on mainittu ainoastaan valituksen tekijän tehtäväkohtainen palkka. Takaisinperinnästä ei aiheudu tilannetta, jossa valituksen tekijän tehtäväkohtainen palkka olisi tarkastettu alle viranhoitomääräyksessä mainitun.

Valituksessa viitataan Helsingin hallinto-oikeuden ratkaisuun nro 14/0851/2. Tapauksessa kaupunki oli myöntänyt opettajalle 10 palvelusvuodesta 4. henkilökohtaisen lisän, vaikka opetusalan virka- ja työehtosopimuksen mukaan 10 palvelusvuodesta olisi tullut myöntää 3. vuosisidonnainen lisä. Kaupunki korjasi virheellisen päätöksensä oikeaksi ja tästä valitettiin. Porin kaupunki katsoo, että tämäkään ratkaisu ei sovellu valituksen tekijän tapauksen oikeusohjeeksi, koska tapauksessa henkilökohtaisen lisän vuosisidonnaisen osan maksamisesta oli tehty nimenomainen päätös. Hallinto-oikeus totesi, että päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi olisi edellyttänyt hallintolain 50 §:n 2 momentin mukaan lähtökohtaisesti asianosaisen suostumusta. Tapauksesta asianosaista ei oltu kuultu, mikä jo itsessään on muotovirhe. Nyt käsillä olevassa tapauksessa valituksen tekijän kohdalla nimenomaista päätöstä virheellisen kalleusluokan soveltamisesta tai peruspalkan euromääräisestä suuruudesta ei ole tehty. Valituksen tekijän tehtäväkohtaista palkkaa ei myöskään ole tarkistettu alle viranhoitomääräyksessä mainitun. Valituksen tekijää on myös kuultu ennen päätöksentekoa asianmukaisesti (liite 12).

Valituksessa viitataan korkeimman hallinto-oikeus ratkaisuun 29.8.2007 nro 2182. Tapauksessa lukion rehtorin virka lakkautettiin vuonna 1994 ja rehtori siirrettiin lukion äidinkielen lehtorin virkaan vanhoihin palkkaeduihin. Siirtohetken palkkataso taattiin henkilökohtaisella lisällä. Siirtohetken jälkeen henkilökohtaista palkanlisää pienensivät uudessa virassa tapahtuvat tehtäväkohtaiset palkankorotukset. Kunta ei ollut kuitenkaan pienentänyt henkilökohtaista palkanlisää ja se oli näin ollen säilynyt samansuuruisena vuosina 1994–2001. Vuonna 2001 kunta huomasi asian ja teki päätöksen, että lehtorilta peritään takaisin liikaa maksettuja palkkoja vuosilta 1994–2001 yhteensä 297.658 mk (50 062,81 €).

Tapausta ei voida nähdäksemme käyttää valituksen tekijän tapauksessa oikeusohjeena, koska tapauksessa kunta on hyödyntänyt heidän harkinnassaan olevaa mahdollisuutta maksaa harkinnanvaraista, henkilökohtaista lisää asianosaiselle. Valituksen tekijän kohdalla näin ei ole tehty, vaan kyseessä on huolimattomuusvirhe palkan suuruuden valinnassa kahden kalleusluokan välillä palkkajärjestelmässä. Kyseisessä tapauksessa viitattiin myös asianosaiselle annettuun vuosittaiseen ilmoitukseen palkan muodostumisperusteista. Valituksen tekijän tapauksessa hänelle on vuosittain annettu ilmoitus palkan määräytymisen perusteista (ns. opettajatietolomake, liite 7). Valituksen tekijä on omalla

allekirjoituksellaan kuitannut opettajatietolomakkeet. Opettajatietolomakkeissa peruspalkan euromääräinen suuruus vastaa oikean kalleusluokan peruspalkkaa vuonna 2019. Lisäksi ilmoituksissa viitataan johdonmukaisesti valtakunnan sopimuksen soveltamiseen peruspalkan suuruuden osalta. Valituksessa viitattu korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu kohdistuu lisäksi noin 10 vuoden taaksepäin suhteessa päätöksentekohetkeen ja takaisinperittävä summa on merkittävästi suurempi kuin valituksen tekijän kohdalla. Nämä seikat ovat vaikuttaneet valituksen tekijän kohdalla tehtyyn kohtuullisuusharkintaan.

Valituksessa viitataan Helsingin hallinto-oikeuden ratkaisuun nro 11/0748/2. Tapauksessa opettajan takaisinperintäpäätös kumottiin muutovirheen perusteella. Hallinto-oikeus ei ottanut kantaa siihen, olisiko takaisinperintä ollut mahdollista, jos muutovirhettä ei olisi ollut. Ratkaisu ei siis sovi valituksen tekijän tapauksen oikeusohjeeksi, koska valituksen tekijää on asianmukaisesti kuultu. Valituksen tekijä ei myöskään vetoa muutovirheeseen.

Valituksessa viitataan Helsingin hallinto-oikeuden ratkaisuun nro 14/0980/2. Tapauksessa opettajalle oli maksettu virheellisesti korvausta peruskoulun 6. vuosiluokan fysiikan demonstraatiotunneista rehtorin tekemän virkaehtosopimuksen tulkinnan perusteella. Tässäkin tapauksessa oli hallinto-oikeuden ratkaisun mukaan kyse toimivaltaisen viranhaltijan itsenäiseen harkintaan perustuvasta palkan määräytymistä koskevasta ratkaisusta. Tilanne ei ole sama valituksen tekijän kohdalla, koska mitään itsenäistä harkintaa asian suhteen ei ole tehty. Valituksen tekijän kohdalla myöskään viranhoitomääräyksen antajalla ei ole ollut toimivaltaa valituksen tekijän palkkaan.

Lausuma esitetystä selvityksestä

Porin kaupungilla ei olisi mahdollisuutta korjata valituksen tekijän palkkaa ja periä liikaa maksettua palkkaa häneltä takaisin ainakaan tilanteissa, joissa peruspalkan euromääräisestä suuruudesta tai kalleusluokan I soveltamisesta olisi nimenomaisesti päätetty viranhoitomääräyksellä tai muulla hallintopäätöksellä. Nyt kumpikaan ehto ei täyty, vaan viranhoitomääräyksessä on mainittu ainoastaan tehtäväkohtainen palkka. Koska tehtäväkohtainen palkka muodostuu peruspalkan ja TVA-lisän yhteenlasketusta suuruudesta, viranhoitomääräys jättää työnantajan harkintaan – sovellettavan virkaehtosopimuksen raameissa – miten valituksen tekijän tehtäväkohtainen palkka rakentuu. Lisäksi huomionarvoista on, että viranhoitomääräyksen antajalle ei ole ollut toimivaltaa päättää palkasta kaupungin palkkausjärjestelmästä ja OVTES:stä poiketen. Tämä toimivalta on ollut henkilöstöpäälliköllä.

Työnantaja ei ole tarkistanut valituksen tekijän tehtäväkohtaista palkkaa alle viranhoidomääräyksessä mainitun hänelle maksetun TVA-lisän ansiosta. Näin ollen Porin kaupunki katsoo, että päätös ei ole ollut lainvastainen, eikä vaarantanut valituksen tekijän luottamuksensuojaa. Lisäksi valituksen tekijälle on vuosittain annettu ilmoitus palkan määräytymisen perusteista, jonka hän on allekirjoituksellaan kuitannut. Lisäksi palkan määräytymisen perusteet on käsitelty valituksen tekijän kanssa yhteistoimintaneuvottelussa 31.5.2019. Näkemyksemme mukaan valituksen tekijällä on näin ollen ollut mahdollisuus havaita palkassaan ollut virhe.

Viranhaltijalain 56 §:n 1 momentin mukaan aiheettomasti maksettu palkka tai muu palvelussuhteesta johtuvan taloudellisen etuuden määrä saadaan periä takaisin. Viranhaltijalain säätämiseen johtaneessa hallituksen esityksessä (HE 196/2002 vp) on todettu, että pykälässä tarkoitettussa tilanteessa tulee kyseessä olla selvä virhe, esimerkiksi laskuvirhe tai muu ilmeinen erehdys. Porin kaupunki katsoo, että kyseessä on ilmeinen erehdys.

Edellä mainittuihin seikkoihin viitaten Porin kaupunki katsoo, että valituksenalaiset päätökset eivät ole lainvastaisia ja vaatii kunnioittavasti valituksen hylkäämistä kokonaisuudessaan perusteettomana.

Lisätietoja antaa: palvelussuhdepäällikkö Taru Smolander, p. 044 701 2726, taru.smolander@pori.fi